

mint a rendes, szürke életmód. Az angol társadalomnak is ad itt-ott egy-két oldaldőfést s Angliában, ahol a viszonyok mások, mint nálunk, tán több érdeklődéssel olvassák ezt a könyvet. Nekünk valahogy idegenszerű úgy az a világ, amit az író kigúnyol, mint az, amit dicsér. A tengeri sellő különben nem sokban különbözik a többi angol ladytól, erkölcsi világa talán kissé szabadabb, de oly kifogástalan angol-sággal beszél s annyira ismeri az ottani szokásokat, hogy az író nem tudja velünk elhíttetni, hogy ez a hölgy eddig életét a tenger mélyén töltötte s csak a szerelme hozta az emberek közé. Nem hinnők, hogy maga Wells is túlsokra becsülné ezt a kis regényét, számunkra pedig az egész világ elavultnak látszik.

Joseph Conrad exotikus tájakra vezet bennünket. Rendkívül sokat utazott, ismereteit regényeiben bőségesen fel is használja. Ez a kis regény az Indiai-Océánon játszik, a távol Kelet perzelő világában s egy vitorláshajó kapitánya a főhőse, aki csak a legnagyobb nehézségek árán tudja hajóját kikötőbe vinni. Valami titokzatos hatalom akadályozza ebben, szélsensdet, betegséget s más kellemetlenségeket okoz neki, de a végén mégis csak a kapitány lesz a győztes. Cselekmény alig van a regényben, de helyette van egy pár nagyszerű jellemrajza s ami történik, az a lelkekben megy végbe. A hajós-életnek, a hajózási viszonyoknak alapos ismerője Conrad, nyelvezete némileg emlékeztet Dosztojevskire és Knut Hamsunra, a dolgokat nem mondja meg egyenesen, csak sejteti, miáltal mindvégig le tudja nyugózni olvasóját. Mindenütt ott érezzük azt a titokzatos, láthatatlan hatalmat, amely a végzetet irányítja, csak a következő ményeit látjuk ugyan, de mi is épúgy tartunk tőle, mint a kapitány és emberei. Ha cselekmény nincs is sok, az író lebilincselő nyelve megragad bennünket. Elég érdekes mondani-valója van így is és elolvasása után úgy érezzük, hogy nem mindennapi regényt tartottunk kezeink között.

Curwood munkájának nem is emberek a hősei, hanem Kazán, a farkaskutya és párja, a Szürke Farkas.

Állatregényt rengeteget írtak már, de ezekben az állatok rendszeren emberi tulajdonságokkal felékesített lények, az állatvilág igazi életének megfigyelése hiányzik belőlük. Curwood érdeme éppen abban rejlik, hogy igazi állatokat szerepeltet, amelyeknek az életét bámu-

latos módon megfigyelte. Az emberek mindenütt a háttérben szerepelnek csak s az író Kazán gondolkodásán keresztül nmutatja be a világot. Fölfedi előttünk, hogy az állatoknak is van gondolkozó lelkük s ha végesebb is, mint az emberé: bennük is megvan az érzések minden húrja. Mindama tulajdonságok, amelyek az emberben a lehető legtökéletesebb fokra emelkedtek, csirájukban ott találhatók az állatvilágban is. Hőseit rokonszenvenessé teszi Curwood, nagy érdeklődéssel kísérik sorsukat, örömkömben mi is osztozunk, fájdalemükben mi is részt veszünk. Emellett ott találjuk az eleven őserdőt, az örök hó birodalmát, a pusztító pestist és a halálhozó erdőtüzet, a nagy küzdelmet a létért, a jó és rossz emberek egész sorát, amelyek nagyszerű keretet képeznek a cselekményhez. *Meggyeri József.*

A Szepesi Szövetség kiadványai. (Jonathan Loisch : Rudolf Weber, ein Zipsper Volksdichter. Budapest. Kókai, 1925. Jonathan Haberern : Natur- und Lebensbilder aus der Zips. Budapest. Kókai, 1926.)

Az első könyvben Loisch János állít emléket Weber Rudolfnak, a szepesiek népszerű tájköltőjének. Weber életrajzán és két nagyobb gyűjteményének ismertetésén kívül tizen-nég «zipser» dialektusban írt költeményét is felvette a szerző e kötetbe. Weber verses és prózai munkássága szembevetően mutatja, miképpen lehet egy már kivessni induló dialektust irodalmilag konzerválni. Az egyetemes irodalmi élet szimfoniájában Weber munkássága egy kisterjedelmű, de igen rokonszenves hangot jelent s tanúságot tesz a szepesiek élő nyelv- és szülőföld-szeretetről.

Weber Rudolf költeményeinek ihlető helyére vezet el a másik szepesi könyv és Haberern Jonathánnak ezelőtt hetven esztendővel megírt munkáját menti meg az elfeledéstől. A Szepesség természeti és emberi világa lép elének ezekből a hangulatosan megírt rajzokból, melyeknek sok helyütt felvillanó költői lendülete mindig meg tudja ragadni a természeti képek iránt fogékony olvasót. A kötetet, melyet szintén Loisch János rendezett sajtó alá, Haberern Jonathán egy régebben ki-nyomatott életrajza és bő jegyzetek egészítik ki.

Mind a két szepesi kiadványhoz Haberern Pál írt előszót. *K. D.*